

NE YAPILABİLİR?

CHP'yi tutup da şimdi CHP iktidarından hoşnut olmıyanlar veya halkın hoşnut olmamasından kaygı duyanlar bir kaç çeşit savunma taktiğine başvuruyorlar.

Birincisi, bu CHP iktidarı değildir, demokratik sol bir iktidar da değildir, bir uzlaşma, bir denge iktidarındır. Onun için CHP'den beklenenler bu iktidardan beklenmemelidir, yanlış olur, haksızlık olur.

Hükümetin kuruluş biçimine bakıp onbir bağımsız bakanın hükümette yer aldığı anımsanınca bu görüş ve iddia haklı gibi görünür. Ama bu haklılık sadece biçimde kalır. Hükümetin, ekonomik bunalımın yükünü işçi emekçi dar gelirli kitlelerin sırtına yıkan işler yapması -devalüasyonlar, zamlar, gerçek ücretlerin dondurulması vb.- böyle bir denge hükümeti olması, bağımsızların desteğine muhtaç olmasından mıdır? Bu soruya yukardaki görüşü savunanlar bile "evet" diyemez. Bunlar, emperyalizme bağımlı geri kapitalist düzenin kurallarının gerektirdiği ve bu gerekleri yerine getiren IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların dayattığı "önlemler"dir. Kaldı ki CHP Lideri, kendisi, Küçük Kurultay'da yaptığı ve televizyondan verilen konuşmasında hükümetin CHP'nin demokratik sol programı yolunda işler yaptığını övünerek açıkladı.

CHP iktidarını savunma babında ileri sürülen ikinci görüş, hangi iktidar olsa bu yapılanları yapmak zorunda olacağıdır. Türkiye geçmiş iktidarlarca öyle bir yere getirilip sıkıştırılmıştır ki, dış borçlar ve döviz yokluğu ekonomiye ve iktidara öyle bastırmaktadır ki, dayatılan şartları kabul etmekten başka çare yoktur. Bu savın bir uzantısı olarak da, sol, yapılanları sürekli eleştiriyor, ama ne yapılması gerektiğini söylemiyor diye çıkışılıyor.

Emperyalizme bağımlı geri kapitalist düzen sürdükçe, bu bağımlılık ilişkileri içinde kapitalist yoldan kalkınmada direnildikçe Türkiye'nin darboğazlardan kurtulup düze çıkmasının olanağı yoktur. Bunu yıllardan beri söylüyor, nedenlerini açıklamaya çalışıyoruz. Tüm borçlar ertelense, "taze para" bulunsa dahi bu, sorunların çözümü değil, geçici bir ferahlama olabilecektir ancak. Kaldı ki gerçek sol -işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi- kapitalist düzen içinde burjuvazinin ve iktidarlarının sorunlarını çözmekle yükümlü de değildir.

İşçi sınıfının partisi iktidarda olsa ne yapardı? Bu yersiz, hatta anlamsız bir sorudur, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi bugünkü gibi koşullarda ve bugünkü hükümetin iktidara gelişi gibi iktidara gelmezdi ki... İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin iktidara gelişi sınıflararası güçler dengesinin işçi, emekçi sınıflar lehine değiştiği; işçi sınıfının emekçi sınıflarla ittifaklarını kurup pekiştirdiği; işçi ve müttefiki emekçi sınıfların örgütlü, etkin, ülke siyasetinde ağırlığını ve sesini duyurur ve düzeni değiştirmeye hazır duruma geldiği koşullarda olacaktır. Ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi iktidarı Türkiye'yi emperyalist-kapitalist dünya ilişkileri dışına çıkarmaya, sosyalizm doğrultusunda bir kalkınma yolu izleyerek kapitalizm-

den sosyalizme geçişi sağlamaya yönelik işleri temel alacaktır.

İktidara gelişin şu önkoşulları ve iktidarda yapılacak işlerin niteliği üzerine yaptığımız kısa açıklama bile politikada bilimselliğin bir ifadesidir. Dolayısıyla, Sayın Ecevit'in "siyasal akımlar bilimsel yöntemlerle incelenebilir, eleştirilebilir, ama siyasal akımlar bilimsel olanlar veya olmayanlar diye ayrılamazlar", savına bir yanıtıdır. Toplumların nesnel değişme ve gelişme yasaları vardır, iktidara geliş de bu yasaların işleyişi içinde, nesnel ve toplumsal-özel koşulların belirlenmesiyle olur. Bir siyasal hareket bu yasa ve koşulların bilincinde ise ve strateji ve taktiklerini ona göre saptayıp, ona göre uyguluyorsa bilimseldir, işçi sınıflarının bilimsel sosyalist partileri böyledir. Yok böyle hareket etmiyorsa, toplumun biliminin bilincinde ve bilgisinde değilse, o siyasal hareket bilimsel değildir. Burjuva partileri bu durumdadır. Sayın Ecevit'in iktidara gelmeyi ve iktidarda kalmayı sadece bir oy hesabı olarak görmesi, iktidarın sınıfsal dayanaklarını ve iktidarın niteliği ile, yaptığı ve yapabileceği işlerle, bu sınıfsal dayanaklar arasındaki bağlantıyı ise hiç görmemesi CHP hareketinin bilimsel temellere oturmadığının göstergelerinden biridir. Bilimsellik toplumu totaliter rejime götürmez ama, bilimsel sosyalist olmamak, solculuk iddiasındaki bir partiyi yüzde kırk iki oy alıp da, hükümet olup da iktidar olamamaya, sağ güçlerin ve emperyalist ortaklarının elinde silkelenmeye götürür.

Bugünkü, emperyalizmle bütünleşmiş geri kapitalist düzen içinde Türkiye'nin sorunlarına temel çözümler getirmek olanağı yoktur. Geri kapitalizm, Batı'nın gelişmiş kapitalizm düzeyine de erişemez. Bununla beraber, sorunları temelden çözmeye de görece olarak hafifletecek, ekonomiyi ve ülkeyi sıkıştıran kısıpı biraz gevşetebilecek birkaç noktaya değinilebilir.

Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist dünyaya açılma politikası sürdürülmelidir. Daha önceki bir yazımızda belirttiğimiz üzere istikrarlı pazar, ucuz ve politik takıntısız kredi, ileri teknoloji, barış ve güvenlik açısından, Türkiye bu açılımı yapmak zorundadır. Bu politikanın izlenmesi Batı ile olan ilişkilere göre ayarlanmamalı, Batı ile pazarlıklarda alınacak sonuç ne olursa olsun, bu politika geliştirilerek sürdürülmelidir. Emperyalist Batı'nın bu yakınlaşma politikasına set çekmeye yönelik baskılarına direnilmelidir. Batı, kesenin ağzını ne kadar sıkarsa, Türkiye kapitalizmini asgari ölçüde ayakta tutacak kadar "yardım"da bulunacaktır. Ama Türkiye'nin sorunlarına daha geçerli çözümler Batı'nın bu "yardım"larından değil, Batı emperyalizmi dışındaki dünyaya açılmaktadır.

3. Dünya ile de ilişkiler, özellikle ilerici olanlarıyla, geliştirilmelidir. Bu ilişkiler "halka teorisi" gibi fanteziler üzerinde değil, gerçekçi olanaklara dayandırılmalıdır. Batı teknolojisi ile Türkiye emek gücünün üretimde birleşmesi için Arap petrol dolarları Türkiye'ye yatmaz. Batı ise Türkiye'ye, çağdaş ileri teknoloji getirmek için değil, Orta ve Yakın Doğu'ya girebilmek amacıyla Türkiye'yi trampelen olarak kullanmak için yatırım yapıp kendi fabrikalarını kurmaya gelir. Ama mal ihracı karşılığı petrol alımı, petrol boru hattı anlaşması ve su karşılığı petrol anlaşması gibi gerçekçi, pratik anlaşmalar yararlıdır. Arap ve diğer 3. Dünya ülkeleriyle ekonomik olanaklar daha yakından, daha somut ve ayrıntılı biçimde incelenip saptanmalıdır.

İç politikada, ekonomik sorunların yanı sıra en başta gelen sorun terörizmin önlenmesi, can güvenliğinin sağlanmasıdır. Sekiz ayı geçen iktidar süresinde "orta-

lık birden bire güllük gülistanlık olmaz” mazereti geçerliliğini yitirmektedir. Asayiş konusunda daha iyi sonuçlar alınmaya başlandığı iddiası da Başbakan’ın bir “kavli mücerret”i olarak kalmaktadır. Terörün önlenmesinin, asayişin sağlanmasının yolu “mavi bereli”leri kentlere salmak, güvenlik kuvvetlerine “modern silahlar” vermek değildir, olayları yapanları bulup ortaya çıkarmak, adliyeye teslim etmektir. Etkin istihbarat, iz sürmek, suçlular yakalanıncaya, arkalarındaki teşvikçiler, yardımcıları, onları yönetenler açığa çıkarılıncaya kadar dosyaları kapatmamaktır. Terörizmin üzerine yürümek, kaynaklarını hepten kurutabilmek değilse bile kontrol altına almak böyle mümkün olur. Hükümet mutlaka bu işi başarmalı, “anarşi”yi kontrol altına alabilmelidir.

Burada bir noktaya da işaret edelim. Sağın suçlamaları karşısında çok duyarlı ve gereksiz yere sürekli savunmada olan başbakan hükümetin yansız objektif olduğunu kanıtlamak kaygısıyla sağ ve goşist terörü aynı ağırlıktaymışlar gibi terazi kefelerine koyuyor. Oysa sol adına terörist maceralara girişenler, hatta örgütler bulunmakla beraber, bugün Türkiye’de faşist terör sürmekte ve tam boy açık faşizm tehdidi görülmektedir. Faşist terör goşist terörle kıyaslanmıyacak kadar geniş çaplı örgütlü ve bir takım örtülü iç ve dış güçler tarafından desteklenir, yönetilir durumdadır. “Anarşi”nin en azından kontrol altına alınması, bu sağ terörizmin üstüne yürümek, kaynaklarına -bu kaynaklar ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar- inmekle olacaktır. Bunun bir koşulu da, CHP liderinin MC döneminde parsellendiğini defalarca vurguladığı devleti bu parsellenmeden kurtarmak, faşist fedailere yol vererek, gereksiz yere şişirilmiş bütçeye yük olan kadroları normal boyutlarına indirmektir.

Bu “anarşi” konusunda üstünde durulması gereken bir nokta daha var. Kışkırtmaların, baskıların, şiddetin Doğu ve Güney Doğu illerinde yoğunlaştığı açık. Hükümet etnik ve mezhep ayrılıklarının sömürülmesine sözle karşı çıkarken davranış ve eylemiyle bu karşı çıkışa ters düşmektedir. İki ay önce Barzani ve Talabani denen tarafların Türkiye toprakları üzerinde çatışması ve harekâtın, önce Türkiye’den geçme izni verilen tarafın sonradan imhasıyla sonuçlanması hükümetin, en azından kimi resmi makamların, tutumu hakkında soru işaretleri ortaya koyarken, son “uçan jandarma” tatbikatında Kürt köylerinin ve kadın çocuk sivil halkın harekâta hedef alınması çok düşündürücüdür. Faşistlerin gayri resmi şiddetine bu kez resmi şiddet eklenmiş olmaktadır. Bundan mutlak surette kaçınılması, tüm ülkede olduğu kadar Doğu ve Güney Doğu bölgesinde de demokratik hak ve özgürlüklerin, eşitliğin ve asayişin yerleşmesi şarttır.

Hükümet 1976 yılını temel alarak işçilerin gerçek ücretlerini kamu kesimi için dondurdu. Eninde sonunda özel kesim için de aynı şeyin yapılacağı bellidir. Oysa emeğin üretkenliği arttıkça, milli gelir yükseldikçe gerçek ücretlerin artışı da zorunludur. İşçi ücretleri için bu ters uygulamayı getiren hükümet fiyatları ve kârları kontrol altına almak için bir şey yapmıyor. Fiyatları kontrol için illerde komisyonlar kurulması göstermelik olmaktan öteye gitmeyecektir. Sorun, pazardaki sebze, bakkaldaki yumurta fiyatlarının satış yerinde kontrolü ile çözümlenemez. Bununla başa çıkılmaz ve bir sonuç alınmaz. Sorun tüm fiyatlar yapısını belirleyen veya etkileyen temel malların ve kritik konumdaki malların fiyatlarının seyrini izleyebilmek ve kontrol altına alabilmektir. Bu, geniş, merkezi bir örgütlenme; araştırma, saptama-

ma, izleme ve denetim işlevlerinin aksaksız yürütülmesini gerektirir.

İşçi emekçi kitlelerin vergi yükü de mutlak surette hafifletilmeli; çok sözü edilen “vergi reformu” yapılmalıdır.

Ama kısaca değindiğimiz bu işlerin başarılması büyük burjuvazinin ve ortaklarının engellemelerinin, direnmelerinin üstesinden gelinmesine; bu da, işçi ve emekçi geniş kitlelerin büyük gücünün demokratik mücadelede seferber edilmesine bağlıdır. CHP ise oylarını topladığı kitlelerin bu gücünden korkmaktadır.

Yürüyüş, Sayı 181, 26 Eylül 1978